

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sapientissima Dei Mvndvm Regentis Gvbernatio; Ex qua
pendent, quæ vulgò in Casv, Fortvna, Fato, Esse Pvtantvr**

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1645

§. 9. Virtutum cos aduersitas, Itemq[ue] Fortunæ victores, esse Strutioni
ferrum digerenti similes, & animalibus in mari degentib[us].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52314)

mam meam ait ille. Ergo medicum imitatur Deus; percutit & sanat. Hoc virga illa Moysis significauit; vt, ad terram sanctam, Israëlitas Moyses virgâ; ita Deus tribulatione homines ad cælum ducit, & reducit. Ducit, ne errent; reducit, si errauerunt. Tantum in virga, tantum in castigatione virtutis & momenti continetur.

§. IX.

Virtutum cos aduersitas. Itemq; Fortune viatores, esse Struthioni ferrum digerenti similes, & animalibus in mari degentibus.

Ex his etiam, quod sexto loco enumerauimus, apparet: scilicet virtutes aduersis exerceri; neque enim patientia duntaxat, & fortitudo, & longanimitas; sed etiam spes, sed contemptus rerum humanarum, sed fidelitas & fides; sed charitas erga parentes & patriam, denique tota virtutum familia inuenit ibi causam triumphandi. *Cum aliquis tormenta fortiter patitur, ait Philo- sophus ille, omnibus virtutibus utitur fortasse, cum una in promptu sit, & maxime appareat patientia. Ceterum illic est fortitudo: cuius patientia, & perpesio, & tolerantia, rami sunt. Illic est prudentia, sine qua nullum ini-*

Senec.
epist. 67.

pur consilium: que suadet, quod effugere non possis, quam fortissime ferre. Illic est constantia: que deici loco non potest, & propositum nulla vi extorquente dimittit. Illic est individuum ille comitatus virtutum. Quidquid honeste fit, una virtus facit, sed de consilij sententia.

Sed Paulum potius audiamus cum Fortuna decertantem: *Maledicimur, inquit, & benedicimus: persecutionem patimur, & sustinemus: blasphemamur, & obsecramus.* Aiunt struthionem ipsum ferrum posse deuorare, digerere atq; in nutrimentum sibi conuertere, quod ex magnitudine atque vigore caloris naturalis proueniat. Cui rei fidem facit, quod à regia audiui lingua narrari; cultrum scilicet ferreum, in Polonia, habitum & visum, quem cum, per imprudentiam, non nemo ludens deglutiuisset, diuq; inter viscera retinuisset; stomachi calor, ab acie, qua tenuissimus est culter, caperit consumere. Tanto diuinæ charitatis calore sunt præditi Sancti, vt, veluti spirituales struthiones, maledictionem, in benedictionem, persecutiones in patientiam, blasphemias in orationes nôrint conuertere. Sic digerunt omnia durissima; sic crudissima omnia concoquunt. Sic atterunt catenas. Sic

1. Cor. 4
12.

M 3

reci-

recipiunt ferrum. Sic de *Fortuna* triumphant, immo sic triumphant *Fortunam*. Exiguum ignem, exigua aqua extinguit; grande incendium, si ei totas amphoras affuderis, non opprimes, sed ales; quia ipsa aqua in ignem conuertetur. Ita animum pusillum modica tribulatio obruet; fortem etiam magna non vincet, sed faciet fortio-
 rem. Hinc dicitur: *Aqua multa non poterunt extinguere charitatem, nec flumina obruent illam*. Item: *Quis nos separabit à charitate Christi? tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius?* Et, quia clarum est, aquis significari tribulationem, iuxta illud: *intrauerunt aqua usq; ad animam meam*, sicut arca Noë augmento aquarum nō. depressa, sed semper magis in sublime exaltata est; ita omnis virtus tribulatione extollitur, fitque magis conspicua. Qui in fluctibus et atque procellis iactatur rerum aduersarum, tantò ardentius orat; tantò profundius se apud omnes demittit; tantò crebrius ad cælum suspirat; tantò se ipsum frequentius ad tolerantiam excitat; tantò cautiùs attendit, ne tribulationem tribulatione mereatur. Dicuntur animalia esse eadem se-

Cantic.

8. 7.

Rom. 8.

3.

Psal. 68.

2.

mille

militudine, figurâ, ac nomine in mari, quæ
sunt in terris; non tamen eodem ingenio
atque naturâ. Leo terrenus, leo marinus;
fusterrena, sus marina; coruus terrenus,
coruus marinus &c. Grande itaque inter
hæc animalia reperitur discrimen. Leo ter-
renus ferus est & crudelis, leo marinus mi-
tis & mansuetus; sus terrena immunda, sus
marina amans puritatis; coruus terrenus
duræ est carnis & ad esum inutilis; coruus
marinus tener est & palato gratus; scorpio
& araneus terrenus venenatus est, scorpio
& araneus marinus nequaquam; aquâ sci-
licet, ita naturam moderante. Hoc aqua
tribulationis idem in hominibus efficit. Da
duos homines, felicem vnum, infelicem
alterum; videbis illum superbum, istum mo-
destum; illum ebriosum & voluptatibus
deditum, hunc temperantem; illum pigrum
& desidiosum, hunc sedulum ac laborio-
sum. Immo pone eundem hominem; in
prosperis rebus, *tanquam leo rugiet, quæ-
rens, quem deuoret*; in aduersis ferociam po-
net, & agno erit mansuetior: secundâ au-
râ, instar suis, immundus erit ac lasciuiet;
cælo nubilo, & ipse lachrymas dabit; læ-
ta *Fortuna*, instar corui crocabit, & om-

nibus conuiciabitur; *Fortuna* tristi, de omnibus bene loquetur. Denique qui Fortunatus, velut scorpio aut araneus linguæ suæ venena diffudit; is infortunio tactus, sine bile, sine dente erit. In summa, *Fortuna simul cum moribus mutatur*; dixit olim historicus; dixisset veriùs: *Mores simul cum Fortuna mutantur*: nam plerumque *bona Fortuna malos, mala bonos facit mores.*

§. X.

Nostra infortunia cum D. Laurentij aliorumque Martyrum cruciatibus comparata, vix umbram esse malorum.

Sed veniamus ad septimum, & nostra incommoda, cum Martyrum, cum Christi, aut etiam cum damnatorum cruciatibus comparemus. Atque, vt è multis Martyrum millibus vel vnus fortitudinem perpendamus, quis non censeat D. Laurentium à *Fortuna* malè habitum? At innoxius, at pius Xisti minister, at fidelis Ecclesiæ thesaurarius, at prudens dispensator, at pauperum insignis amator, captus, & exquisitissimo tormentorum genere, in ferream cratem catenis immitissimè astrictus, lentoque igne, ad Perillæam immanitatem, tostus fuit? sæua hæc est *Fortuna*, immo sæuissima,